

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, NOVEMBER – LAPKRIČIO 12, 2013 • Vol. CIV Nr. 133 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 11-11-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Kur dingio Dievo stalias? – 3 psl.

Susitikimai Varėnoje. – 4 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vilniuje posėdžiaus Seimo ir PLB komisija

Lapkričio 12–15 d. Seime vyks Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdžiai, kuriuose bus nagrinėjami pilietiškumo ir tautiškumo ugdymo Lietuvoje ir užsienyje, Lietuvos Respublikos pilietybės, atskiros apygardos užsienyje gyvenantiems piliečiams įvedimo, verslo plėtros, gerontologijos centrų veiklos ir kt. klausimai.

Posėdžiai prasidės lapkričio 12 d., antradienį, 9 val. r. (Lietuvos laiku) prelado Edmundo Putrimo invokacija. Dalyvius pasveikins Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Danguolės Navickienė, išanginius žodžius tars komisijos pirmininkai Ona Valiukevičiūtė ir Jono Prunskis.

Pirmąją dieną dalyviai išgirs Seimo pirmininko pavaduotojos, Komisijos narės Irenos Degutienės ir LR vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko Zenono Vaigausko pranešimus apie atskiros apygardos užsienyje gyvenantiems piliečiams įvedimą. Kita tema – verslo plėtra Lietuvos regionuose. Čia numatomi LR ūkio viceministro Kęstučio Trečioko, VŠĮ „Versli Lietuva“ Verslumo departamento direktoriaus Dovydo Varkulevičiaus ir atstovės regione Auksės Vizbarienės, LR aplinkos viceministrės Daivos Matonienės, LR energetikos viceministrės Žydrūnės Juodkienės ir kt. pranešimai.

Tą dieną Seime bus atidaryta neseniai 85-metį atšventusio fotomenininko Algimanto Kezio paroda.

Trečiadienį, lapkričio 13 d., rytiniame posėdyje bus gvildeunami teisinės valstybės klausimai (viena iš pranešėjų – Regina Narušienė), o popietiniame – Lietuvos Respublikos pilietybės reikalai.

Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija buvo sudaryta 2013 m. kovo 14 d. Komisiją sudaro 20 narių: dešimt Seimo narių pagal proporcinio Seimo frakcijų atstovavimo principą ir dešimt Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos išrinktų atstovų iš užsienio lietuvių bendruomenių deleguotų kandidatų.

Komisijos paskirtis – skatinti Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, rūpintis abipuse pagalba ir parama, keistis mokslo, kultūros ir kita informacija, Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikti pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratinių tradicijų puoselėjimą.

Komisijai pirmininkauja Seimo narė Ona Valiukevičiūtė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovu išrinktas Jonas Prunskis.

Seimo ir „Draugo“ info

PLB pirmininkė Danguolė Navickienė.

PLB atstovė Regina Narušienė.
Dainiaus Labučio (ELTA) nuotraukos

Olimpinis deglas pabuvojo kosmose

Į Žemę grįžo amerikietė Karen Nyberg, rusas Fiodoras Jurčichinas ir italas Luca Parmitano.

NASA nuotr.

Olimpinis deglas iš kosmoso parskraidintas į Žemę. Trys Tarptautinės kosminės stoties astronautai (TKS) pirmadienio, lapkričio 11 d. rytą 3.49 val. (Vidurio Europos laiku) su „Sojuz“ kapsule nusileido Kazachstano stepėje. Po 166 kosmose praleistų dienų į Žemę grįžo rusas Fiodoras Jurčichinas, amerikietė Karen Nyberg ir italas Luca Parmitano.

Prieš tai pirmą kartą olimpinių žaidynių istorijoje

olimpinis deglas pabuvojo atvirame kosmose. Jį šeštadienį iš TKS išnešė Rusijos kosmonautai Olegas Kotovas ir Sergejus Riazanskis. Saugumo sumetimais deglas per visą misiją nebuvo įžiebtas.

Sočio žiemos olimpinės žaidynės prasidės vasario 7-ąją. Olimpinės ugnies estafetė pradėta spalio 7-ąją. Deglas, be kita ko, jau pabuvojo Šiaurės ašigalyje, o vėliau pasieks ir Baikalo ežero dugną.

ELTA

Niekas negali išvengti nei meilės, nei mirties. – Publius Sirus

IŠ REDAKCIJOS

Kokiais keliais einame?

RAMUNĖ LAPAS

Kartas nuo karto pasitaiko progų stabtelti ir atsigręžti atgal – kiek ir kaip nueita. Tokia proga buvo šeštadienį, lapkričio 9 d., metiniame Draugo fondo suvažiavime, kuriame buvau paprašyta glaustai apžvelgti savo darbo laikotarpį – tuos septynis mėnesius, nuo balandžio, kai pradėjau dirbti „Draugo“ vyr. redaktore.

Matau jį kaip pereinamųjų laikotarpių virtinę.

Pirmas toks pereinamasis laikotarpis – mano pačios išsiliejimas į jau susiklosčiusią darbo aplinką ir grupę. Reikėjo pajusti darbo ritmą, darbų pasi-skirstymą, tarpusavo santykius, prisitaikyti, daug ko išmokti, tuo pačiu bandant įnešti kažką sava. Tas sava (ar nauja) nebūtinai iš karto turi prilipti – tuomet atsisakai arba atidedi ateičiai. Žodžiu, tai buvo toks normalus įėjimas į naują darbo aplinką, ir daugiausia taikytis ir mokytis teko, žinoma, man, bet šiek tiek permainų arba „prisitaikymų“ buvo ir kitų darbe. Su kiekvieno naujo žmogaus pasiro-dymu kažkas pradeda vykti kitaip negu iki šiol – tai suprantama.

Šis etapas iš esmės baigėsi, nors tų „patobuli-nimų“, kaip mes galėtume efektyviau bendradar-biauti tarpusavyje, nuolat yra ir bus.

Antras pereinamasis laikotarpis iš tikrųjų yra nuolatinis, neturėsiantis pabaigos, nors iš pradžių

jis galbūt pats intensyviausias. Tai tos mintys ir planai, su kuriais atėjau į „Draugą“ ir kuriuos no-risi po truputį įgyvendinti. Deja, čia nevyksta vis-kas taip greitai, kaip norėtusi, bet svarbu norėti, lai-kyti tas idėjas savo galvoje ir po truputį irtis į priekį. Kalbu apie naujus autorius, naujus skyrelius ir pan., – t. y., laikraščio turinį ir gal kiek išvaizdą. Minčių ir krypčių čia yra daug, bet kelias norėčiau išskirti.

Stengiamės, kad „Draugas“ labai neatsiliktu nuo įvykių, kad atgarsis apie juos, renginių apra-šymai pasirodytų kaip galima greičiau – o ne „pa-gulėję“ ant stalo du ar tris mėnesius.

Kreipiame turinį link grynai išeiviško. Tai dar tik kryptis, nes visko yra, bet aš jos neišleidžiu iš savo galvos ir kiekvieną kartą klausiu savęs – ar tai susiję su mumis, gyvenančiais Amerikoje, ar mums tai įdomu? Norėtusi, kad „Draugas“ labiau aprėptų visų lietuviškų telkinių gyvenimą – ne tik Čikagos ar New Yorko. O galvojant apie dar vieną žingsnį į priekį – kad pasiektų lietuvius kituose kontinen-tuose – Australijoje, Pietų Amerikoje, Afrikoje (juk neveltui laikraštis prisistato kaip „world wide“!).

Trečias perėjimas – pats plačiausias ir labiau-siai nukreiptas į ateitį. Turiu galvoje laikraščio vietą mūsų greitai modernėjančiame pasaulyje. „Draugas“ yra tokioje padėtyje, kai jis dar labai rei-

kalingas kaip popierinis laikraštis, nes vyresnioji skaitytojų karta nebūtinai prisėda prie kompiute-rio. Mes gerbiame šiuos mūsų skaitytojus ir atsi-žvelgiam į jų poreikius, nes juk tai tie žmonės, ku-riais rėmėsi ir remiasi „Draugas“. Tačiau tuo pačiu turime projektuoti savo ateitį (manau, čia šiek tiek uždelsta), nes jeigu prisirišime tik prie esamų skai-tytojų ir negalvosime apie naujus, tai kartu su šiais lojaliais žmonėmis išeisime į amžinybę. Tad reikia tiesti naujus tiltus dabar, ir, manau, ne amžius, ne karta, o išeiviškas gyvenimas turėtų būti tas ben-dras vardiklis, dėl ko „Draugas“ būtų skaitomas tiek Amerikoje, tiek Lietuvoje, tiek Australijoje. Tai reiškia ir turinio pokyčius, ir formos, ir, pagaliau, marketingą – visa tai reikia turėti savo galvoje, pa-gal galimybes darant žingsnelius ta kryptimi.

Mes šiek tiek pajudėjome – turime „Face-booką“, kuris gražiai vystosi. Taip pat pradėjome siūlyti skaityti laikraštį internete. Internetinė pre-numerata – labai svarbus žingsnis, norint pasiekti po visą pasaulį išsimėčiusius lietuvius. Toliau reiktų tobulinti „Draugo“ internetinę svetainę – ne-konkuruojant su didžiosiomis žuvimis, tokiomis kaip *Delfi* ir kt., o vystyti ją ieškant savo veido. Čia minčių taip pat netrūksta – trūksta darbo rankų ir laiko. Tad turėkite kantrybės, tikėkite mumis ir pa-dėkite mums eiti išsirinktais keliais.

Susitiko Lietuvos garbės konsulai JAV ir Meksikoje

Lapkričio 9 d. Philadelphijoje surengtas Lie-tuvos garbės konsulų JAV ir Meksikoje su-važiavimas. Jame aptarti lietuvių kultūros sklaidos, ES pirmininkavimo bei verslo ryšių su JAV stiprinimo klausimai.

Sveikindamas garbės konsulus, Lietuvos am-basadorius JAV Žygimantas Pavilionis pabrėžė, kad susitikimas surengtas siekiant efektyviau naudoti ribotus žmogiškuosius ir finansinius iš-teklius regione, geriau koordinuoti kultūros, verslo ir kitų veiklos sričių programas ir projek-tus.

Suvažiavime pranešimą skaitęs Lietuvos kul-tūros ministras Šarūnas Birutis sakė, kad Lietuvos kultūros eksporto į užsienio kraštus stiprybę rodo sėkmingas Lietuvos menininkų dalyvavimas Phi-ladelphijos meno muziejaus mugėje „Craft Show“ (The Philadelphia Museum of Art Craft Show, www.pmacraftshow.org).

„Šiandien Lietuvos eksportas susijęs su auto-rių teisėmis sudaro apie 5 proc. Tai didelis pro-centas, todėl turėtume atkreipti dėmesį į šio per-spektyvaus sektoriaus palaikymą ir skatinimą“, – kalbėjo ministras. Jis paragino garbės konsulus ieškoti naujų Lietuvos kultūros pristatymo nišų JAV ir aktyviai remti Lietuvos menininkų daly-vavimą įvairiuose meno projektuose.

Užsienio reikalų ministerijos ambasadorius

ypatingiems pavedimams Arvydas Daunoravičius pristatė Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu jau nuveiktus ir dar laukiamus darbus, kal-bėjo apie Lietuvos vardo garsinimą JAV.

Šią temą pratęsė Lietuvos ministro pirmi-ninko visuomeninis konsultantas Antanas Zabu-lis, kalbėjęs apie Lietuvos pasiekimus žinių eko-nomikoje. „Lietuvos ekonomika bus pagrįsta ži-nių kaupimu ir gebėjimu jas efektyviai bei kūry-bingai panaudoti – tik taip galėsime būti konku-rencingi“, – sakė A. Zabulis. Jis paragino garbės konsulus pristatyti Lietuvą kaip imlią, atvirą nau-jovėms valstybę, kurioje gyvena ir kuria besimo-kantys, išsilavinę žmonės, kurie tas žinias panau-doja vertei kurti.

Lietuvos garbės konsulų JAV ir Meksikoje su-važiavimas surengtas kaip vienas Philadelphijoje vykusio „Lietuvos festivalio“ renginių. Suvažia-vime dalyvavo 12 garbės konsulų, Lietuvos diplo-matinių atstovybių JAV vadovai, aukšti svečiai iš Lietuvos.

Pirmą kartą tokia suvažiavime dalyvavo ir trys naujai paskirti Lietuvos garbės konsulai: Jac-quelyn Brechtel Clarkson iš Louisianos valstijos, Kerry E. Secrest iš Vermonto ir Lessle Liautaud iš Wisconsin valstijų.

LR ambasados JAV info

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

DRAUGAS
(USPS–161000)
THE LITHUANIAN WORLD–WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629–5532. Tel.: 773–585–9500. Fax.: 773–585–8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629–5532

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**
Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisilikti kopiją.

El. paštas:
redakcija@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Lietuvai atstovauta netradiciškai

Veronika Povilionienė.

Konsulas Marijus Gudynas.

Europos džiaz festivalio akimirkos.

V. Rupeikos nuotraukos

Šių metų lapkričio 6 d. ir 7 d. vykusiam septintajame kasmetiniame „European Jazz Meets Chicago“ festivalyje LR generalinio konsulato rūpesčiu ES Tarybai pirmininkaujanti Lietuva pristatyta netradiciškai. Be kasmet renginyje dalyvaujančio Lietuvos džiaz muzikanto, kuriuo šiais metais buvo saksofonininkas Dovydas Stalmokas, šiemet pasirodė ir garsioji folkloro atlikėja Veronika Povilionienė. Festivalio atidarymo metu dainininkė ne tik pradžiugino svečius unikaliomis lietuvių liaudies dainomis, bet ir pakvietė pritarti sutartinėms. Susirinkusiems Europos vardu kalbėjęs generalinis konsulas Marijus Gudynas džiaugėsi dar viena proga megzti bei puoselėti transatlantinius saitų tarp JAV ir Europos.

Vėliau prasidėjo improvizuoto džiaz pasirodymai, kuriuose muzikantai iš Europos šalių grojo kartu su amerikiečiais. Dovydas Stalmokas muzikavo kartu su trimis gerai džiaz mylėtojams žinomais kolegomis: Josh Berman (kornetas), Kent Kessler (bosas) ir Tim Daisy (būgnai). Europietiško džiaz vakaruose taip pat koncertavo muzikantai iš Šveicarijos, Lenkijos, Austrijos, Prancūzijos, Olandijos, Švedijos, Vokietijos. „European Jazz Meets Chicago“ tradiciškai pradeda stambesnių kelių dienų festivalį „Umbrella Music Festival“.

Po festivalio Čikagoje saksofonininkas Dovydas Stalmokas vyks į Indianapolis, kur susitiks su lietuvių bendruomenės nariais bei pradžiugins juos savo muzika. Menininko apsilankymą Indianos valstijoje organizuoja JAV Lietuvių Bendruomenės Indianapolisio apylinkė.

Abiejų Lietuvos atstovų dalyvavimą Europos džiaz festivalyje parėmė LR užsienio reikalų ministerija, generalinis konsulatas Čikagoje bei „Švytu-rys“.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

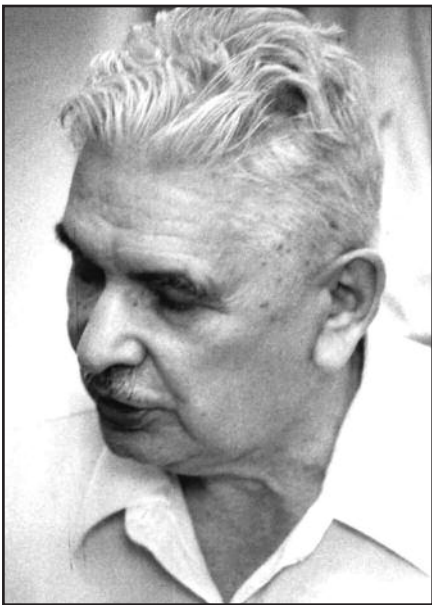
Broniaus Kviklio 100-mečiui

Lapkričio 12 d., antradienį, Lietuvių išeivijos institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka – muziejus rengia žurnalisto, kraštotyrininko, kolekcionieriaus, ekonomisto, teisininko Broniaus Kviklio 100 metų jubiliejaus minėjimą. Renginyje dalyvaus prof. Algirdas Avižienis, žurnalistas dr. Mykolas Drunga, prof. Zigmantas Kiaupa, B. Kviklio dukra Rūta Kulikauskienė. Renginį ves prof. Egidijus Aleksandravičius.

Bus atidaryta ir paroda, kurioje bus rodomi gausios ir unikalios B. Kviklio kolekcijos eksponatai.

Bronius Kviklys (1913–1990) buvo įvairių leidinių („Mūsų sportas“, „Kūno kultūra ir sveikata“, „Vytis“, „Mūsų Vytis“, „Ad Meliorem!“ ir kt.) redaktorius, laikraščio „Draugas“ bendradarbis, „Lietuvių enciklopedijos“ straipsnių autorius. Jis net 32 metus dirbo išeivijoje kruopščiai rinkdamas iliustracinę bei faktinę medžiagą apie Lietuvos vietas, bažnyčias, jos istoriją. B. Kviklys surinko išpūdingą lituanistikos archyvą, kuriame sukauptos vertingos spaudos, knygų, numizmatikos, filatelijos, fotografijų kolekcijos. Šis archyvas 1993 m. buvo perduotas VDU Išeivijos studijų centrui.

Ilgainiui B. Kviklys tapo atpažįstamas kaip žymus JAV lietuvių spaudos žurnalistas, kolekcininkas ir ekonomistas, kaip moralinio išpareigojimo Lietuvai puoselėtojas. Emigracijoje surinktos įvairios medžiagos vaisius – tai fundamentalios studijos: septynių tomų veikalas „Lietuvos bažnyčios“ bei Bostone 1964–1968 m. išleista keturių tomų enciklopedija „Mūsų Lietuva“, kurioje skelbta informacija

B. Kviklys.

V. Maželio nuotr.

„Draugo“ archyvo nuotraukos

apie Lietuvos miestų, miestelių, žymesnių kaimų istoriją, demografiją, geografiją. 1984 m. Popiežius Jonas Paulius II apdovanojo B. Kviklį aukso ordinu už nuopelnus vykdant švietėjišką veiklą.

VDU info

LAIŠKAI

KUR DINGO DIEVO STALAS?

Spalio 19 d. istorinėje Šv. Kryžiaus bažnyčioje (Back of the Yards, Čikaga) buvo atvirų durų diena. Bažnyčia pripažinta architektūriškai vertingu pastatu. Reikėjo tikėtis, kad ne tik jai negrės nugriovimas (kaip daugeliui Čikagos bažnyčių), bet ir bus išsaugotos menkiausios istorinės detalės.

Praleidau tą dieną Šv. Kryžiaus šventovėje kelias valandas. Klausiaus vargonų, grožėjas nuostabiais vitražais, gausiomis šventųjų statulomis (kurių naujoviškose bažnyčiose dažniausiai pasigendame), Adolfo Valeškos keturiais istoriniais paveikslais, šv. Kazimieru su prie jo kojų prisiglaudusiu Lietuvos vyčiu.

Vaikščiojau po bažnyčią ten ir atgal, ir man atrodė, kad kažko labai esminio joje trūksta. Nusipirkau knygutę „Back of the Yards“, su kurios autore Jeannetta Swist (ateivių iš Lietuvos palikuone) čia pat susipažinau. Grįžęs namo varčiau tą knygutę. Radau joje seną bažnyčios nuotrauką – ir iš karto supratau, ko pasigedau.

Visose istorinėse Katalikų bažnyčiose būdavo Dievo stalas – užtvarelė per visą presbiterijos plotį, vadinta grotelėmis. Prie jo klaupdavosi tikintieji priimti iš kunigo rankų Švč. Sakramentą. Negalima buvo įsivaizduoti bažnyčios be Dievo stalo.

Ir štai šios istorinės detalės Šv. Kryžiaus bažnyčioje neužtikau. Kad ji egzistavo, liudija ta sena nuotrauka mano įsigytoje knygutėje. Supratau, kad Vatikano II susirinkimas, išslavęs

iš daugelio šventovių šventųjų statulas, likvidavo ir Šv. Kryžiaus grotelės. Ir apėmė mane pyktis – kaip galima buvo taip sužaloti šį istorijos paveldą, kur turėjo būti saugoma kiekviena smulkiausia detalė.

Tebėra Čikagoje graži istorinė bažnyčia, kurioje Dievo stalas išliko nepalietas, ir prie jo klaupiamasi priimti Šv. Komuniją. Ten sekmadieniais tebeaukojamos tradicinės lotyniškos tridentinės šv. Mišios. Tai yra Šv. Jono Kantiečio bažnyčia (St. John Cantius Catholic Church, 825 N. Carpenter St., Chicago, IL 60642).

Leonardas Gogelis
Chicago, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

TELKINIAI

„Carito“ vaikų dienos centre „Svajonė“ – jauku.

Dėkojame Dangui už tai, kad susitikome

**Daina Čyvienė
ir
Žydrūnė Liobikaitė**

Važiuojant į Varėną tarp medžių sugulusius minkštus samanų patalus matėme tik pro automobilio langus. Nesinorėjo gaišti laiko sustoja jį aplankyti. Reikėjo gerokai prieš vidurdienį būti Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos „Carito“ namuose, kur du kartus per savaitę, antradieniais ir ketvirtadieniais, renkasi pietauti vargingiausi šio miestelio žmonės. Į šią bendrystės vietą mus palydėjo parapijos klebonas kun. Justinas Aleknavičius. Žmonės, įvairaus amžiaus vyrai ir moterys, rinkosi tyliai, ramiai. Pasisveikinę vieni ramiai sėdosi laukti dvyliktos valandos, kiti ėjo prie

Mus domino, kokiomis lėšomis šie vargštantys žmonės yra maitinami. Kun. Justinas pasakojo, kad parapija gauna maisto produktų iš Maisto banko, t. y. du kartus per metus vykstančios akcijos visose didžiuosiuose maisto prekybos centruose, kurios metu žmonės perka ir nepasiturinčiais žmonėmis besirūpinančioms organizacijoms aukoja ilgai negendančius maisto produktus: cukrų,

aliejų, kruopas, miltus ir

t. t. O taip pat parapijos „Caritas“ naudojasi galimybe tris kartus savaitėje gauti paskutinės dienos galiojimo maisto produktus, pagal kuriuos, pasak Onutės, ir yra sudaromas vargdienių valgyklėlės valgiaraštis. Suprantama, kiekvieną kartą vis ko nors pritrūksta: tai duonos, tai grietinės, tai mėsos, ar dar ko nors. Čia savo parapijos piniginę atveria ne vienerius metus Romoje pastoracinę teologiją studijavęs kun. Justinas.

Kartu su visais pavalgę rūgštynių sriubos ir vištienos su ryžiais išskubėjome į Varėnos socialinių paslaugų centrą, kuriame įsikūręs „Carito“ vaikų dienos centras „Svajonė“. Varėnos parapijai neturint tinkamų patalpų, miesto savivaldybei priklausančiame centre „Carito“ vaikai, paaugliai, jų šeimos užsiėmimams, mokymams, šventėms, laisvalaikio praleidimui ir pan., renkasi gražiai suremontuotame, patogiai pritaikytame soc. paslaugų centro name. „Carito“ centrui šiuo metu priklauso 27 vaikai ir paaugliai, o centro vadovė Dalia Višinskienė sako, kad siekiama pri-

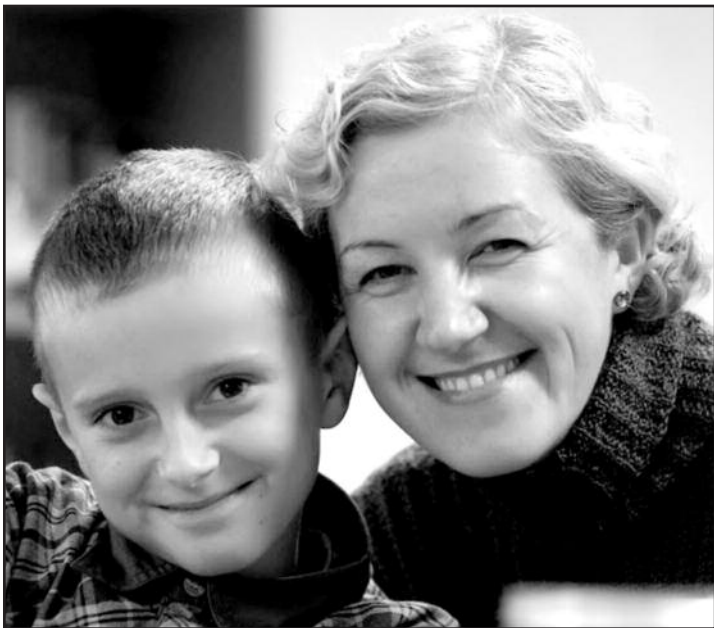

Po tuo pačiu stogu – ir sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ centras.

imti iki 30 vaikų. Centrą lanko vaikai iš socialiai remiamų ir socialinės rizikos šeimų. Čia tikrai jauku: kuklūs, bet tvarkingi baldai, gausu vaikų sukurtų rankdarbių, jauki virtuvėlė, dušai, kuriais gali naudotis jų namuose neturinčių šeimų vaikai. Be žibantų, nors kartais ir besislepiančių vaikų akių, antras pagal grožį šioje vietoje vaizdų yra peizažas už langų. Didžiulės, lieknais į dangų besistiebiančiais kamienais, pušys, tolėliau tankesnis lapuočių miškas, siauručiai vingiuoti takeliai, tarp medžių sustatyti mediniai stalai ir kėdės, tarsi liudija, kad čia ateinančiais vaikais rūpinasi ne tik centro vadovė Dalia, soc. darbuotoja Viktorija Gegužytė, klebonas kun. Justinas, bet ir pats šios nuostabios gamtos Kūrėjas.

Socialinių paslaugų centre mus mielai sutiko ir jo direktorė Ramunė Pilelienė. Moteris vedžiojo po erdvas patalpas, kuriose be „Carito“ vaikų dienos centro yra įsikūręs sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ centras. Suaugę neįgalūs žmonės trumpai ištyrę mus įtarumo žvilgsniais, labai greitai pasakojo, ką čia veikia, grojo, dainavo, deklamavo eilėraščius, rodė rankdarbius.

Varėnos „Carito“ vaikų dienos centrą „Svajonė“ remia ir organizacija „Vaiko vartai į mokslą“.

Žydrūnė Liobikaitė surado draugą.

lentynų su tvarkingai sudėtais drabužiais. Radę tinkamus rūbus, žmonės juos dėjosi į krepšius. Kiekvieną atėjusį pasitiko Onutė – žmonės jau pripratę, kad ši moteris užrašo visus valgančiuosius. Tą dieną sąrašė sugulė 16 vardų ir pavardžių. Onutė, pakalbinta kunigo, šioje vietoje savanoriauja jau trečius metus. Prieš kelis mėnesius prie jos prisijungė Bronelė, kuri pasakoja, kad dukrai ištekėjus, gyventi liko viena, ir pasirinko geriau ateiti savanoriauti į „Caritą“, nei diena iš dienos žiūrėti pro langus. Dvyliką valandą pietaujantieji žmonės sugulėjo į mažą kambariuką, kuris yra skirtas valgymui. Visi šešiolika į jį netilpo, pora turėjo sėdėti šalia esančioje patalpoje. Kun. Justinas sukalbėjo maldą, atėjusieji valgė, dėkojo ir neskubėdami keliavo į miestelį. Atėjusi pavalgyti Antanina dar papasakojo, kad prieš keliolika metų turėjo traumą, po kurios nevaldė kojų. Dabar moteris, nors ir sunkiai, gali vaikščioti, tačiau taip dažnai dūkus gelbstintys grybai ir uogos jai yra nepasiekiami. Dėl negalios moteriai per sunku iškeliauti į mišką, todėl, iš neįgalumo pašalpos sumokėjusi už butą, džiaugiasi galinti kelis kartus savaitėje pavalgyti čia.

Varėnos vaikai prisimena vasaros stovyklą ir ilgisi joje dirbusių savanorių iš Čikagos.

Šios organizacijos skirtos lėšos padeda vaikus maitinti, nupirkti reikiamų rankdarbiams kurti priemonių, prieš savaitę paaugliai ir jų mamos buvo pakviesti į teatrą. Jau dvi vasaras padėti bendraujant su Varėnos vaikais atvyksta ir jaunieji savanoriai iš JAV. Centre dirbančios moterys pasakoja, kad be savanorių pagalbos nebūtų įvykusi vasaros stovykla, apie kurią vaikai vėliau kalba ištisus metus. O paklausti, ar norėtų keliauti į Čikagą, iš pradžių vaikai gūžiasi, o vėliau pradeda sakyti, kad norėtų jau net šiandien, nes iš stovyklos pažįsta Rūtą, Gabrielių, Angelytę, Norą ir Aleksą.

Grįžtant atgal į Vilnių visgi stabilėjome ir aplankėme tuos minkštus samanų patalus. Gera jais eiti. Jei Viešpats pakloja tokių nuostabų kilimą miško žvėrimis, ko turėtų būti verti Jo mylimiausi vargdieniai atėję į valgyklėlę ar besislepiantys ir tuo pačiu metu pro pirštų tarpelius į mus žiūrintys vaikai? Atėjus laikui jie tikrai bus Dievo apkabinti ir paguosti. O šiandien mes galime su jais dalintis tuo mažu, ką turime ir mokame: savo laiką, rūpesčiu, dėmesiu, kartais profesinėmis kompetencijomis ar pinigais, o pirmiausia, jų pamatymu, priėmimu ir dėkojimu Dievui už tai, kad susitikome.

Dar norisi prisiminti sutiktą moterį... keliaujant iš Vilniaus link Varėnos.

Jos vardas Gražina. Sutikome ją „ant gatvės“. Ji laukė autobuso, o gal jau buvo pražiopsojusi, – sakė ji...

Mudvi sustojome ją pavežti visai atsitiktinai... Ir sugalvok tokią atsitiktinumą!

Gražina sako: „Stebuklas“ mano gyvenime...

Ji aiškina: „Laukiu transporto priemonės nuvykti iš Senosios Varėnos į Varėną pas dantų gydytoją. Sustoja mašina...“

Duris atidarau ir kviečiu į mašiną. Žydrūnė už vairo.

„Aš – Daina iš Čikagos, iš Matulaičio kaimo“, – sakau. Prasideda pažintis per Ireną G. – pasirodo mūsų bendra pažįstama. Važiuojame toliau – kur? Pasirodo, mes sukam tuo pačiu keliuku prie ligoninės, kur ir Gražinai reikia. Išlipam iš mašinos ir atsisveikinam. Gražina kalba apie kasdienybės stebuklėlius – sutiktus žmones. Nusifotografuojam. Papras-ta. Gera. Moteris laiminga ir jos akyse matyti ašaros – ji šypsosi.

Jai 87 metai.

Gražina sako: „Štai stebuklas, kuriam įrodymų nereikia, nes nusifotografavome.“

Atsisveikinant sakau: „Vakar su Jūsų anūku Justu šventėm Arūnės gimtadienį Vilniuje – ir sutikau Jūsų proanūkę – Smiltę“. Gyvenimas tęsiasi. Dėkoju Dangui.

Tai puikiai artėjančios Padėkos dienos dvasią atspindintis rašinys. Turite ką prisiminti, už ką padėkoti – pasidalinkite su visais „Draugo“ skaitytojais.

– Redakcija

Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos „Carito“ namuose du kartus per savaitę nemokamai maitinami vargingiausi miestelio žmonės. Dainos Čyvienės nuotraukos

Daina Čyvienė (k.) ir kun. Justinas Aleknavičius su parapijos talkininkėmis.

Kelionė į muziejų

Mokslo metai jau įsibėgėjo ir Čikagos li-tuanistinės mokyklos mokiniams nėra kada nuobodžiauti. Juolab kad beveik kas šeštadienį mokykloje lankosi įdomūs ir žymūs svečiai iš Lietuvos bei pasaulio. Būna ir taip, kad vienoje salėje koncertuoja „Liūdni Slibinai“, kitoje – susitikimas su Veronika Povilioniene. Smagu, kad mokiniai gali pažinti Lietuvą ne tik iš vadovėlių, bet ir linksmai leisdami laiką mokykloje. Šios mokyklos mokiniai taip pat keliauja! Šeštokai turi labai gražią tradiciją – kasmet, rudenį, svečiuojasi Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Pratęsdami tradiciją, saulėtą spalio 26 d., šeštadienio, rytą šeštokai su mokytoja Asta nuvyko į muziejų, kur juos su šypsena pasitiko ir ekskursiją vedė muziejaus direktorė Rita Janz. Daugelis vaikų muziejuje lankėsi pirmą kartą, tad įspūdžių daug ir pačių įvairiausių. Keletas jų:

Balzeko muziejuje man labai patiko. Buvo labai įdomu pamatyti senovinius ginklus, šarvus. Labiausiai man patiko mažas Žalgirio mūšio modelis. Lietuvos tautiniai drabužiai irgi buvo įdomūs. Aš niekada nežinojau, kad gintaras gali būti labai didelis ir šiltas.

Benas

Mes su klase lankėmės Balzeko muziejuje. Direktorė mums papasakojo apie senovės lietuvių, kaip jie kūrėsi ir vertėsi. Mes taip pat pamatėme senovinius rūbus, ginklus, papuošalus. Muziejaus įkūrėjas papasakojo savo istoriją, kaip jis surinko visą šią didelę kolekciją apie Lietuvą. Man labai patiko.

Rasa

Čikagos liuanistinės mokyklos mokiniai apsilankė Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Per kelionę į muziejų aš sužinojau labai daug apie senovinius lietuvių tautinius kostiumus. Kuo jie skiriasi nuo šiuolaikinių tautinių kostiumų, ką reiškia kostiumų spalvos. Man taip pat labai patiko filmas apie lietuviškų pilių legendas.

Elena

Balzeko muziejuje buvo labai linksmu. Man labiausiai patiko, kai šnekėjo apie senovinius ginklus. Pamačiau šautuvą, kuris turėjo durtuvą. Vienas dalykas, kurį aš sužinojau – kaip partizanai bandė lietuvius apginti

nuo užpuolikų. Man labai patiko muziejus, tik buvo labai šalta.

Deimantas

Muziejuje aš paliečiau didelį gintarą, kuris buvo labai šiltas. Mes matėme užrašus ir nuotraukas apie Sibirą. Man labiausiai patiko pamatyti labai gražius velykinius kiaušinius ir apžiūrėti Sibiro parodą.

Urtė

Asta – Čikagos liuanistinės mokyklos mokytoja.

A. a. daktarui Vytautui Viktorui Urbai prisiminti

ALEKSAS VITKUS

Po to, kai laikraščiuose pasirodė žinutė apie šių metų rugsėjo 3 d. nelauktai ši pasaulį palikusį psichiatrą-gydytoją dr. Vytautą Urbą, man užtruko kiek laiko, kol susitaučiau su mintimi, kad mano geras draugas Vytas jau yra negrįžtamai išėjęs iš šio pasaulio. Todėl, nors ir pavėluotai, noriu grįžti į praeitį, ir prisiminti jo reikšmingą gyvenimą bei mūsų ilgametę beveik 70 metų trukusią, retkarčiais banguojančią savo intensyvumu, draugystę.

Susipažinau su Vytu, tuomet dar Urbakavičiumi, vos tik nuaidėjęs paskutiniams Antrojo pasaulinio karo sūviams. Susitikome Vokietijoje, prie mažyčio frankų žemės miestelio Seligenstadt b. W., netoli kadaise buvusio gražaus vyskupų ir universitetinio Wuerzburg, karo metu negailestingai subombarduoto miesto. Abu buvome jauni, neseniai palikę Lietuvą, pilni svajonių tęsti tėvynėje pradėtą mokslą, tikėdami, kad laikai netrukus pasikeis, ir mokslus baigti gal jau teks Lietuvoje. Bet taip neišėjo. Nors mokslus baigėme,ėjo metai, mes pasenome, ir ne vienas mūsų atradome amžiną poilsį svetimos žemės.

Nors su beveik vienmečiu malonaus būdo Vytautu susidraugavom tuojau, mes daug kuo ir skyrėmės. Gal todėl, kad savo šeimose užaugom kaip „pagrandukai“? Aš miestietis, Kauno geležinkelio tarnautojo sūnus, taip pat iš gausios šeimos, o jis kaimo gamtos žmogus, zanavykas, augęs gausioje Suvalkijos ūkininko trijų brolių ir keturių seserų šeimoje. Vaidu būdamas jis tarnavo prie Mišių mažytėje savo kaimo bažnytėlėje, o šiaip nepraleisdavo progos sekti savo įvairius ūkio darbus atliekančią tėvą. Jaunystėje pasireiškė jo polinkis į muziką, gal todėl, kad jo senelis savo laiku buvo vargonininkas. Mokėsi jis groti akordeonu ir skambinti pianinu, dalyvavo konkurse, ir gavo stipendiją tobulintis Kauno muzikos konservatorijoje.

Užėjo lemtinga 1944 metų vasara. Vytas traukėsi iš Lietuvos su savo vienu broliu ir seserimi. Deja, jie abu pasiilgo namų ir grįžo į Lietuvą, ir Vokietijoje atsirado tik vienas Vytas.

Trumpai pabuvę Seligenstadt lietuviškoje stovykloje, mes abu su Vytu greitai išvykome į Bavarijos sostinę Muenchen, kur Vytas persigalvojo, atidėjo planus gilintis į muziką, ir nutarė ieškoti praktiškesnės profesijos. Jis apsislojo prie medicinos ir pradėjo studijas Ludwig Maximilian universitete Muenchen. Nors aš pasilikau prie savo jau anksčiau pasirinktų griežtųjų mokslų, inžinerijos, mūsų šilta draugystė nenutrūko.

Baigę mokslus, abu atsiradome Amerikoje. Prasidėjo kitas gyvenimo puslapis. Reikalautą „internship“ Vytas atliko St. Bernard's ligoninėje, Čikagoje. Atlikti bendrosios medicinos rezidentūrą jis pradėjo West Virginia valstijoje. Po metų jis gavo pasiūlymą pasidaruoti privačioje Dallas, Texas psichiatrinėje ligoninėje. Susidomėjęs psichiatrijos specialybe, jis gavo pasiūlymą atlikti trejų metų rezidentūrą valstybiniame Columbus, Ohio universitete. Ją sėkmingai atlikus, Vytautui atsidarė durys į specialybės gydytojo praktiką.

Vytautas tuo metu jau buvo vedęs

Prieš dešimt metų, 2003-ųjų gruodžio 27-tą (iš k.): Romas Butkūnas, Aleksas Vitkus, Mindaugas Klygis ir Vytautas Urba.

Asmeninio albumo nuotr.

iš Kauno kilusią lietuvaite, taip pat meniškos sielos, dainininkę Aldoną Bagdonavičiūtę, su kuria jau augino du sūnus, Arą ir Vyta. Naujam gydytojui pasitaikė proga, ir jis buvo pakviestas prisidėti prie naujos psichiatrinės klinikos Bowling Green, Ohio, sukūrimo. Čia jis tampa 20,000 studentų turinčio universiteto psichiatru, ir kartu atidaro savo privačią praktiką.

Po vienuolikos metų sėkmingo darbo dr. Urba, savo sugyvenama asmenybe užsitarnavęs jo kolegų pasitikėjimą ir pagarbą, yra išrenkamas ir vėl perrenkamas Wood County, Ohio (apskrities), Medical Society prezidentu. Taip kopdamas karjeros laiptais Vytas neturi progos surasti ir prisidėti prie lietuviškos veiklos, nors abu su Aldona užaugina ir subrandina abu sūnus tikrais lietuvių patriotais. Vyta ir jo šeima vis daugiau veikia ilgesys būti arčiau prie žmonos tėvų, jo draugų ir tampresnio gyvenimo ryšio su Čikagos ir jos apylinkių kultūrinės lietuviškos veiklos.

Išsikėlęs į Munster, IN, Vytas gavo pasiūlymą prisijungti prie įvairių specialybių gydytojų grupės kaip psichiatrijos specialistas. Po šešerių metų kieto, bet vaisingo darbo, Our Lady of Mercy ligoninės vadovybė Vytautui pasiūlo užimti psichiatrijos skyriaus direktoriaus pareigas ir narystę ligoninės gydytojų etikos komitete (peer review committee). Tie pasiekimai Vytauto charakterio nepakeičia, ir jis, kaip ir visą gyvenimą, savo laimėjimais savęs niekada nepervertina.

Metai eina nesustabdomai. Savo 80 metų amžiaus sukaktį jis atšvenčia su keliais artimais savo draugais Čikagoje. Visi keturi draugai yra gimę tais pačiais metais ir tą patį vasario mėnesį. Nuotrauka rodo juos visus gerai nusiteikusius. Iš kairės: Romas Butkūnas, Aleksas Vitkus, Mindaugas Klygis ir jų pats vyriausias, nors ir tik kelių dienų skirtumu – Vytautas Urba. Susirinkę draugai žadėjo vėl visi susitikti atšvęsti 90-ąją gimtadienį. Deja, sulaukti 90 metų galimybė teliko tik dviem.

Po 17 metų tokios intensyvios praktikos Vytas nutaria pasitraukti iš kasdieninių išpareigojimų ir džiaugtis pilnai užtarnautu poilsiu šiltesniame Floridos klimato. Atsiranda laiko ne tik pailsėti, bet ir gėrėtis gamta ir užsiimti Vytauto mėgiama vandens sportais, žuvalyba ir grybavimu, o kalnuose ir medžiojimu bei slidinėjimu.

Ten pagyvenęs keletą metų, Vytas vėl pasiilgsta Čikagos, gal ir Lemonto, ir grįžta į netolimą Indiana valstiją. Čia jis užsiima savo sodybos gražinimu ir priežiūra. Laimingas laisvalaikis kartu su mylima žmona sustoja, kai atėjo valanda, kada reikėjo amžinai skirtis su mylimaisiais ir draugais.

Mirties angelas pasitiko Vytauto sielą, o jo žemiškas kūnas atrado amžiną poilsį Tautinėse lietuvių kapinėse, netoli Čikagos. Jo profesiniai ir asmeniniai atlikti darbai ir pasiekimai kalbės už jį patį.

Ilsėkis ramybėje, mielas drauge.

Primename, kad šiuo metu surinkinėjame Kalėdinius siuntinius

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

Kalya, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766

Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

LIETUVA IR PASAULIS

Vilniuje prasidėjo Aušros Vartų atlaidai

Aušros Vartai Vilniuje.

G. Savickio nuotr.

Vilnius (Bernardinai.lt) – Lapkričio 10–17 dienomis Vilniuje vyks Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos atlaidai Aušros Vartuose. Atlaidams pasirinkta tema: „Malonė, gailestingumas ir ramybė”. Lapkričio 17 d. Lietuvos vyskupai aukos iškilmingas šv. Mišias Aušros Vartų koplyčioje, kurias transliuos televizija. Kiekvieną dieną Aušros Vartų šventovėje ir greta esančioje Šv. Teresės bažnyčioje vyks šv. Mišios lietuvių, lenkų ir kitomis kalbomis, tikintieji kalbės rožinį, bažnyčios kriptoje vyks Švč. Sakramento adoracija. Šv. Mi-

šiose bus meldžiamasi vis kita intencija: už ligonius, šeimas, vaikus, jaunimą, išeivijos lietuvius, vienuolius ir vienuoles, kunigų seminarijų auklėtinius, „Caritas” darbuotojus ir savanorius, ateitininkiją, mokytojus, kariuomenę, Tėvynę. Visa Atlaidų savaitės programa skelbiama tinklalapyje www.ausrosvartai.lt. Atlaidų metu neturintieji galimybės dalyvauti šv. Mišiose galės jungtis maldoje radijo laidose. Kasdien 11 val. šv. Mišias transliuos Marijos radijas ir „Znad Wili”.

Smerkiamas antpuolis prieš BNS žurnalistes

Vilnius (BNS, Alfa.lt) – Didžiausia Baltijos šalyse naujienų agentūra BNS pasmerkė teisėsaugos spaudimą, kuriuo pažeidžiama žurnalistų teisė išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį. „Teisėjas įpareigojo BNS redaktore atskleisti informacijos šaltinį. Pareigūnai atliko kratą BNS redaktorių namuose, apklausai iškviė šeši BNS darbuotojai, buvo paimti keli kompiuteriai”, – teigė BNS. „Lietuvoje tokio masto procesinės prievartos priemonės, sutrikdžiusios BNS darbą, dar netaikytos ir yra nepateisinamos. Žiniasklaidos persekiojimas – nedemokratinis šalių bruožas”. BNS pabrėžė, kad žurnalistų teisė išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį yra viena iš žiniasklaidos laisvės garantijų, BNS naudosis šia teise ir informacijos šaltinio neatskleis. BNS taip pat ketina kreiptis į generalinį prokurorą, reikalaujama paaiškinimų. Teisėsauga tyrimo dėl galimo neteisėtos informacijos atskleidimo ėmėsi, kai BNS pranešė apie VSD perspėjimą, jog Rusija rengia naujas informacines atakas prieš prezidentę Dalią Grybauskaitę. Seimo valdyba pareikalavo ištirti STT veiksmus. Žurnalistų persekiojimą pasmerkė didžio-

sios Lietuvos partijos (socialdemokratai ir konservatoriai). Andrius Kubilius sakė: „Kelia abejonių, ar mūsų valstybėje žodžio laisvė ir žurnalistų laisvė yra pakankamai gerbiama. Žurnalistus paversti atpirkimo ožiais už tai, kad kažkas pažeidė taisykles, paviešindamas tą informaciją, kuri net negali būti valstybės paslaptimi – ne normalu”. Lietuvos žurnalistų sąjunga taip pat pasmerkė žurnalistų kratas. Ji apie tai informavo ir Europos Saugumo bei Bendradarbiavimo Organizacijos atstovė žodžio laisvei ir pasiryžusi nuolat teikti persekiojamos žurnalistėms pagalbą. Europos parlamento narys ir žmogaus teisių gynėjas prof. Leonidas Donskis sakė, kad su žurnalistais reikia kalbėtis profesinės etikos, o ne jėgos kalba. Tai prastas signalas šaliai. Jo teigimu, Vakarų Europos valstybėse po panašių specialiųjų tarnybų veiksmų būtų reaguota ryžtingai, nes taip galima suduoti rimtą smūgį demokratijai. Be to, L. Donskis pabrėžė, kad vien neigiamos visuomenės kritikos negana – būtina ir vidinė specialiųjų tarnybų savikontrolė. Paprastai žurnalistai, net ir įpareigoti teismo, informacijos šaltinio neatskleidžia.

Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius išeis į pensiją

Kaunas (BNS) – Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas išeis į pensiją. 75-ojo gimtadienio sulaukęs vienas žinomiausių Lietuvos dvasininkų dėl to jau yra išsiuntęs dokumentus popiežiui Pranciškui. „Popiežius tikrai patenkins mano prašymą, nes kitaip ir būti negali. Lieka tik neatsakytas klausimas, kada tai įvyks. Viliuosi, kad per daug ilgai laukti nereikės. Šį klausimą esu

aptaręs su kompetentingais Bažnyčios asmenimis, nors dabar konkrečiai kalbėti nenorėčiau”, – sakė arkivyskupas metropolitas. 75-eri metai yra amžius, kurio sulaukę Katalikų Bažnyčios vyskupai baigia savo tarnystę ir išeina užtarnauto poilsio. Pagal tvarką, rašydamas laišką Vatikanui su prašymu atleisti iš pareigų, S. Tamkevičius taip pat prašė ieškoti jam įpėdinio.

Susitarimas su Iranu nepasiektas

Ženeva (BNS) – Šešių pasaulio galingųjų valstybių derybose su Iranu anksčiau lapkričio 10 d. buvo paskelbta pertrauka. Abi derybų šalys kalba apie pažangą, tačiau susitarimas, kurio abi stovyklos labai nori, – pradiniai apribojimai Teherano branduolinio ginklo gamybos pajėgumams mainais į Irano ekonomiką dusinančių sankcijų sušvelninimą – nebuvo pasiektas. Deryboms po abiejų stovyklų optimistiškų kalbų apie pažangą žlungant, JAV valstybės sekretorius John Kerry, Rusijos, Kinijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministrai nuskubėjo į Ženevą paskutinės minutės pastangoms pasiekti susitarimą. Prancūzija atmetė bendrą reikalavimų dėl Irano sąrašą, nurodydama, jog jie yra pernelyg dosnūs, kad nulemtų sankcijų sušvelninimą. Europos Są-

jungos diplomatijos vadovė Catherine Ashton drauge su Irano užsienio reikalų ministru Mohammad Javad Zarif skelbė apie pažangą, bet ne apie galutinius rezultatus. Atrodo, Prancūzija nori griežtesnių suvaržymų reaktoriui, kuriame bus gaminamas plutonis, ir kai kurioms urano sodrinimo programos dalims. Irano Arako reaktoriuje, statomame į pietryčius nuo Teherano, bus galima pagaminti pakankamai plutonio kelioms atominėms bomboms per metus. Be nuomonių skirtumų dėl šios Irano branduolinės programos dalies, sakė Prancūzijos užsienio reikalų ministras Laurent Fabius, buvo nesutariama dėl pastangų apriboti Irano urano sodrinimą iki tokio lygmens, kad dar reiktų reikšmingo tolesnio sodrinimo iki branduoliniam ginklui tinkamo lygio.

JAV surengė naujo lėktuvnešio „krikštynas”

Naujas JAV lėktuvnešis.

Scanpix nuotr.

Washington, DC (BNS) – JAV karinės jūrų pajėgos lapkričio 9 d. surengė „krikštynų” iškilmes savo naujam lėktuvnešiui „USS Gerald R. Ford” – milžiniškam laivui, kurio statybos strigo dėl didžiulio lėšų poreikio tuo metu, kai šalies biudžeto padėtis tampa vis labiau įtempta. Lėktuvnešio „Gerald R Ford” biudžetas viršytas 22 proc. Laivo kaina yra beveik 13 milijardų JAV dolerių. 100,000 tonų sveriantis lėktuvnešis turėtų būti baigtas statyti 2016 m. Šiame laive naudojamos pažangiausios technolo-

gijos JAV istorijoje. Turėdamas mažiau įgulos narių, laivas per 50 tarnavimo metų padės sutaupyti keturis milijardus dolerių. Planuojama, kad „Ford” klasės laivai leis surengti 25 proc. daugiau jo denio aviacijos naikintuvų ir sraigasparsių skrydžių. Juose taip pat bus įrengti galingesni elektros generatoriai ir pajėgesnės vandens gėlinimo sistemos, todėl jūreivių tarnybos sąlygos bus geresnės, jie turės galimybę praustis dušuo-

Per taifūną Filipinuose žuvo tūkstančiai žmonių

Manila (ELTA) – Filipinuose praužęs supertaifūnas, kuris sunaikino ištisus miestus, galėjo pareikalauti gerokai daugiau nei 10,000 gyvybių ir gali būti didžiausia užregistruota stichinė nelaimė per visą šalies istoriją. Tokie siaubingi skaičiai buvo paskelbti gelbėtojams nespėjant teikti pagalbos nesuskaičiuojamai daugybei žmonių, nukentėjusių nuo supertaifūno „Haiyan”, kuris sukėlė į cunamį panašias bangas ir kurio negailestingi vėjai lapkričio 8 d. siaubė didelę salyno dalį. Supertaifūno vėjo greitis siekė 315 km per valandą. Policija pra-

nešė išdėsčiusi specialiąsias pajėgas, kad užkirstų kelią plėšikavimui Taklobane – nuniokotoje Leitės provincijos sostinėje, o Jungtinės Valstijos paskelbė, kad reaguoja į Filipinų vyriausybės prašymą ir atsiųs karinę pagalbą. Taklobanas visiškai sunaikintas. Kai kuriuos žmones apima beprotybė nuo bado ar šeimos netekties. Žmonės pradeda smurtauti. Jie plėšia verslo įstaigas, prekybos centrus, kad rastų maisto, ryžių ir pieno. Maždaug 70–80 proc. namų ir statinių buvo sugriauti.

JAV ir Izraelis prarado balso teises UNESCO

Paryžius (BNS) – Jungtinės Valstijos ir Izraelis lapkričio 8 d. prarado balso teises UNESCO, nes neparodė savo finansinio indėlio į organizaciją, sakė šaltinis šioje Jungtinių Tautų (JT) agentūroje. Nei Jungtinės Valstijos, nei Izraelis nepateikė būtinų do-

kumentų, kad išvengtų savo teisės balsuoti praradimo, sakė šaltinis, kuris nesutiko skelbti savo pavardės. Abi minimos šalys įnašus UNESCO liovėsi mokėti 2011 m., kai į šią agentūrą nare buvo priimta Palestina.

ŠVENTADIENIS

Atlaidai: nuo maldos iki pirotechnikos

Vilniuje prasidėjo tradiciniai Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo motinos globos atlaidai, kurie šiomet sutampa su Vilniaus vyskupijos įsteigimo 625-osiomis metinėmis. Ta proga Vilniaus arkivyskupą metropolitą **Gintarą Grušą** kalbino „Mažosios studijos“ žurnalistė **Jūratė Kuodytė**.

Kasmet lapkritį ištikimieji piligrimai ir tikintieji iš įvairiausių Lietuvos miestų ir bažnytkaimių sunėša savo maldas, prašymus ir padėkojimus Aušros Vartų Marijai, Gailestingumo motinai. Neabejotinai taip bus ir šiomet, tik nerimą kelia Vakarų Europoje vykstantys sekuliarėjimo procesai ir jų vis ryškesni atšvaitai Lietuvoje. Ar Marijos, kaip nuolankios Dievo tarnaitės ir romios motinos, moters pavyzdys vis dar aktualus šių dienų jaunai, veikliai ir versliai moteriai, žmonai ir motinai?

Manau, kad visiems žmonėms, tiek moterims, tiek ir vyrams šią dieną tapo būdinga pasitikėti vien savimi. Tą skatina ir mus supanti aplinka. Tačiau Marija savo atsakymu „taip“ Dievui (nenoriu sakyti, kad klusnumu ir nusižeminimu), kaip tik gali būti tas pavyzdys, kaip nebijoti, būti atvirai ir parodyti pasitikėjimą Juo.

Tuo pasitikėjimu ji mums sako, kad neturėtume kliautis gyvenime tik savo jėgomis, ir primena, kad ne tik aš turiu savų planų, bet Dievas taip pat turi savo planą kiekvienam iš mūsų. Į tą planą reikia įsiklausyti, jį iširti ir atsiliiepti. Tada planas pildosi ne tik manyje, bet mumyse.

Mano gyvenimas liečia daugelį žmonių, o ne tik mane vieną. Dievo planas yra žymiai didesnis už mūsų pačių sugalvotąjį, ir tam planui atlikti reikia jo malonės. Marijos pavyzdys mums primena, kad ne tik aš pats, bet mes visi kartu su Dievu vykdomė Jo planą, skirtą mums. Aušros Vartų šventovėje mes galime patirti, kaip per Mariją atsiveria ir išsiskleidžia Dievo gailestingumas. Taip pradedame pažinti Dievo meilę ne tik tada, kai mus lydi sėkmė, bet ir tada, kai sunkumai prislegia – Dievo meilė viską nugali.

Tolimesni Bažnyčiai žmonės, tie, kurie paprastai ateina į bažnyčią tik savo santuokos dieną ar krikštydami vaikus, neretai teigia, kad nesupranta atlaidų prasmės ir „viso to masinio šurmulio“. Jiems bažnyčioje gera, kai ji tuščia, tada jie, sako, geriausiai gali pajusti tikėjimą ir pasimelsti. Kuo šv. Mišios atlaidų savaitę skiriasi nuo eilinių sekmadienių Mišių? Ar reikia dalyvauti kiekvieną atlaidų dieną, kad pelnytum Dievo atleidimą visoms savo nuodėmėms? Kuo tas atleidimas skiriasi nuo to, kurį kunigas suteikia po įprastinės išpažinties?

Iš tikrųjų daugelis vis dar mėgsta būti bažnyčioje tik tada, kai joje nėra kitų žmonių. Tai irgi yra įpročio ar anksčiau minėtos nuostatos pasitikėti tik savimi pasekmė, kai tikėjimas suvokiamas kaip privatus dalykas ir manoma, kad tuščioje bažnyčioje, vienumoje tą santykį su Dievu galima geriausiai išgyventi.

Tačiau bendrystė su kitais, tiek sekmadienį, tiek ir per atlaidus, yra labai svarbi. Tikėjimo išpažinimu ir jo liudijimu bendruomenėje mes prisidedame prie Dievo veikimo, patys dalyvaujame jame, ir dalyvaujame visi kartu – ne tik sekmadieniais per šv. Mišias ar atlaidus. Bendrystės formavimas yra svarbus visur, nes ji yra šeimos pagrindas. Kaip skaudu, kai šeimos išsiskiria, ir kaip gera visiems, kai šeimos nariai sueina ir švenčia kartu. Bendrystė yra ir bažnyčios bendruomenės pagrindas, ji ypač pasireiškia atlaiduose.

Kuo skiriasi atlaidų Mišios nuo eilinio sekmadienio Mišių ir Eucharistijos šventimo? Galima palyginti tai su sekmadienio šventimu šeimos rate ir didžiųjų religinių švenčių šventimą. Atlaidai yra ne tik vienos parapijos šventė, t. y. šeimos šventė, bet visos vyskupijos šventė, kai susirenka daugelis šeimų ir jaučiasi tarsi viena šeima. Lietuvių kalboje žodis atlaidai turi dvi reikšmes. Viena jų yra atlaidai kaip didžiulės šventovių šventės, tokių kaip Šiluvos, Trakų, Aušros Vartų. Tai yra parapijos šventė, kuri gali tęstis visą savaitę ir dar ilgiau. O kitą atlaidų reikšmę nusako Katalikų Bažnyčios Katekizmas: tai dieviškas laikinos bausmės už jau atleistas nuodėmes panaikinimas.

Kartais klaidingai yra suvokiama, kad atlaidai yra kažkas, kas panaikina nuodėmes. Iš tiesų galima būtų sakyti, kad tai yra sukauptos visų tikinčiųjų ir šventųjų malonės, nuodėmės padarytų dvasinių žaizdų gydymas. Kaskart eidami išpažinties mes gauname nuodėmių atleidimą, tačiau patys gerai žinome, kad jų pėdsakas ir nuodėmių pasekmės lieka. Taigi atlaidai yra maldos forma, kurią Bažnyčia teikia kaip galimybę padėti sau, kitiems, ypač mirusiems, ir dalyvauti Dievo malonės skyrime, malonės, kuri gydo nuodėmės padarinius mūsų gyvenimuose.

Tačiau reikia priminti, kad atlaidų pelnytas turi sąlygas. Pats fizinis dalyvavimas atlaiduose dar negarantuoja antros atlaidų prasmės – gydymo efekto, tų malonių, kurias Bažnyčia sieja su didžiosiomis šventėmis. Tos sąlygos aiškiai išdėstytos: reikia per atlaidų savaitę atlikti išpažintį, priimti Švenčiausiąją Sakramentą ir pasimelsti popiežiaus intencijomis. Tai nereikia, jog reikia melstis už popiežių, tačiau reikia melstis maldomis *Tėve mūsų*, *Sveika Marija*, *Garbė Dievui Tėvui* ir *Tikėjimo išpažinimą* tą mėnesį popiežiaus paskelbtomis intencijomis. Nors nebūtina, tačiau gerai intencijas žinoti. Taigi tokios yra sąlygos atlaidams pelnyti.

Nukelta į 11 psl.

DATOS ir SUKAKTYS

Lapkričio antra savaitė

Lapkričio 11 d.

- 1939 m. mirė **Mykolas Sleževičius** – politikas, teisininkas, advokatas, valstybės ir visuomenės veikėjas (gimė 1882 m.).
- 1940 m. Berlyne Kazio Škirpos iniciatyva įkurtas Lietuvių aktyvistų frontas, turėjęs pagrindinius centrus ir antisovietines organizacijas okupuotoje Lietuvoje. Jo tikslai buvo siekti Lietuvos nepriklausomybės kilus Vokietijos ir SSRS karui.
- 1961 m. mirė **Juozas Tysliava** – poetas, vertėjas, žurnalistas, leidėjas (gimė 1902 m.).

Lapkričio 12 d.

- 1877 m. gimė **Antanas Vokietaitis** – pedagogas ir chorvedys (mirė 1950 m.).
- 1991 m. mirė **Povilas Gaučys** – vertėjas, diplomatas (gimė 1901 m.).

Lapkričio 13 d.

- 1885 m. Šimpeliškių k. Biržų apskr.

Martynas Yčas.

gimė **Martynas Yčas** – žymus teisininkas ir politikas, Lietuvos valstybės ir visuomenės veikėjas, pirmasis nepriklausomos Lietuvos finansų, susisiekimo bei prekybos ir pramonės ministras, vienas pirmųjų Lietuvos bankininkystės ir pramonės kūrėjų, publicistas, redaktorius, leidėjas. Baigė teisę Tomsko universitete. Vienas Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti steigėjų. Vienas pirmųjų Lietuvos bankininkų, padėjusių kloti šalies ekonomikos pamatus. Su kitais įkūrė Prekybos ir pramonės banką. Įsteigė pramonės ir prekybos bendroves: „Lietuvos garliviai“, „Eglynas“, „Butas“, „Dubysa“, aliejaus fabriką „Ringuva“, gyvulių auginimo įmonę „Patrimpas“, mašinų gamybos įmonę „Nemunas“, verpimo ir audimo fabriką Panevėžyje. Vienas ev. reformatų d-jos steigėjų, ilgą laiką pirmininkas. (Mirė Rio de Janeiro, Brazilijoje, 1941 m.).

Lapkričio 14 d.

- 1907 m. gimė **Astrid Lindgren** – žymi švedų vaikų rašytoja (mirė 2002 m.).

Lapkričio 15 d.

- 1877 m. gimė **Stasys Matijošaitis** – pedagogas, literatas, kultūros ir politikos veikėjas (mirė 1949 m.).

Lapkričio 16 d.

– 1893 m. Gudelių k. Biržų apskr. gimė **Kazys Binkis** – poetas, rašytojas, žurnalistas, dramaturgas, redaktorius. 1906 m. baigė 4 klases. 1915 m. baigė Lietuvių komiteto mokytojų kursus. 1920–1923 m. (su pertraukomis) studijavo literatūrą ir filosofiją Berlyno universitete. 1915–1918 m. mokytojavo Papilyje. 1918–1919 m. dalyvavo organizuojant savivaldybes Biržų apskrityje. 1919 m. Vilniuje pradėjo leisti žurnalą „Liepsna“. Kaune dirbo spaudos biure. Redagavo žurnalus „Veja“, „Mūsų dienos“. Tarnavo savanoriu dragūnų Geležinio Vilko pulke. Suor-

K. Binkio „Atžalynas“ Marijampolės teatre 1956 m.

ganizavo žurnalistikos kursus. Antrojo pasaulinio karo metais savo bute su žmona Sofija slėpė žydus. Avangardistinės „Keturių vėjų“ grupės pradininkas ir vadovas. 1922 m. išleido „Keturių vėjų pranašą“, 1924 m. kartu su kitais bendraminčiais (J. Petrėnu, S. Šemeriu, J. Tysliava ir kt.) įkūrė žurnalą „Keturi vėjai“. Alijošiaus slapyvardžiu paskelbė satyrinių ir humoristinių eiliuotų pasakojimų bei feljetonų. Svarbiausi kūriniai: „Šimtas pavasarių“, „Kiškių sukilimas“, „Atžalynas“, „Generalinė repeticija“. (Mirė Kaune 1942 m.).

- 1895 m. gimė **Petras Povilas Daužvardis** – JAV lietuvių visuomenės veikėjas, diplomatas, teisės mokslų daktaras (mirė 1971 m.).

– 1915 m. S. Peterburge gimė **Alė Rūta** (tikr. Elena Viktorija Nakaitė-Arbačiauskienė-Arbiene) – rašytoja, poetė, JAV lietuvių visuomenės veikėja. Baigė Rokiškio gimnaziją, 1943 m. – liuanistiką Vilniaus un-te. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, studijavo Vienos unte. 1948 m. persikėlė į JAV. Išeivijoje aktyviai dirbo Lietuvių Bendruomenėje. Dalyvavo ateitininkų veikloje. Sukūrė per 30 kūrinių: apysakų, novelių, poezijos rinkinių, keilionių įspūdžių, tačiau reikšmingiausia jos kūrybos dalimi laikomi romanai. Už romaną „Trumpa diena“ (1955) gavo dienraščio „Draugas“ literatūrinę premiją. Romane vaizduojamas Rytų Aukštaitijos kaimas paskutiniaisiais nepriklausomybės ir pirmaisiais sovietinės okupacijos metais. Veikėjų dialogai tarmiški, gausu kaimo buities vaizdų. Romanų cikle „Didžioji meilė“ pateikiama plati Lietuvos istorijos panorama. Romanuose „Kelias į laisvę“, „Vieniši pasauliai“ parodyta lietuvių išeivių kasdienybė, tėvų ir vaikų psichologiniai konfliktai. (Mirė Santa Monicoje, Kalifornija, 2011 m. gruodžio 31 d.).

Alė Rūta.

Lapkričio 17 d.

- 1885 m. gimė **Vladas Jurgutis** – kunigas, ateitininkų judėjimo vienas steigėjų, profesorius, Lietuvos banko organizatorius (mirė 1966 m.).

Žinoma, būtų klaida manyti, kad lietuviška organizacinė veikla tiesiogiai vedė prie politinės emancipacijos ir modernios lietuvių tapatybės puoselėjimo. Greičiau priešingai: Lietuvos sukilėlių deklaracijos pirmiausiai siekė pasauliui parodyti, kad Lietuva yra greičiau Lenkijos dalis, negu teisėta Rusijos imperijos provincija. Visomis priemonėmis buvo bandoma parodyti, kad Lietuva – tai ne rusų tėvoniija, kad tai nėra senos rusų žemės, kurias Jekaterinos II kariuomenė XVIII a. pabaigoje (ir dar vietinių žmonių pritarimu) „susigražino“ į savo glėbį. Lietuviai demonstravo ne tiek savo atskirumą nuo lenkų, kiek rodė, kad jie nėra didesni rusų pavaldiniai, nei *koroniarzai*. Pabrėžtina, kad panašios nuotaikos po Vienos kongreso 1815 m. iš esmės viešpatavo ir pačiame krašte. Lietuvių istoriografijoje dar nėra pakankamai išsivaduota iš Sankt Peterburgo dvaro aplinkoje plėtoto Lietuvos istorijos pasakojimo versijos. Ir dar sunkiai sklinasi kelią suvokimas, kad rusų invazija ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės užkariavimas lėmė didėjančią lietuvių (ypač bajorijos) polonizaciją.

Lietuvių savigarpa ir atskirumo jausmai buvo skatinami gal ir nesąmoningo kongresinės lenkų kariuomenės veteranų elgesio, ignoruojančio žemuosius lietuvių sukilėlių karinius laipsnius, laikiusių juos netikrais (tik formaliai suteiktus, gelbstint nuo sugražinimo rusams). Bendruose barakuose ir susibūrimo vietose lietuviai sukilėliai, tarp kurių buvo daug akademinio ir bajoriško jaunimo, juto nemažai pagiežingo žeminimo. Tam tikra prasme tai simbolizavo ir lietuvių padėtį savoje tėvynėje: skaudus nelygiavertiškumo jausmas, vertės apginti savo garbę ir savarakiškumą. Kaip dažnai nutikdavo įvairių tautų atgimimo istorijoje – iššūkis pažeminimo akimirkomis tapdavo žiežirba, kuri uždegdavo širdžių liepsnas. Lenkų pranašumo ir ekspansionizmo ženklai emigracijoje buvo labai nesunkiai atpažinti.

Emigracijoje viešpatavusi pernelyg įtarios kritikos dvasia ižiūrėjo Draugijoje separatizmo užmojus. Tokia galvoseną vienok buvo visai be pagrindo, ką įrodo draugijos Statutas ir visi pareiškimai (...) Juolab, kad į draugiją įėjo ne tik patys Lietuviai, Volyniečiai ir Podoliečiai, bet matome joje narius iš kitų lenkijos vietų, o būtent p. Lelevelį, generolą Uminskį, pulkininką Potulickį, A. Biernackį, Plichą, S. Kozmianą ir kitus. Jos gretose matome ir du didžiuosius mūsų poetus: Juliusz Slowatskis įstojo 1832 sausio 8 d., o Januškevičiaus pristatytas į tikruosius draugijos narius rugpiūčio 13 d. buvo priimtas Mickevičius.⁹⁷

Lietuvių draugija apskritai buvo kultūrinė-literatūrinė organizacija, kurios intelektualinė veikla turėjo padėti pasiekti emigracijai būdingus tikslus. Tačiau, kaip dažnai nutikdavo, joje būriavosi ir radikaliau nusiteikę asmenys, kuriems politinė veikla rodėsi svarbiau už viską, kurie nuolat diskutavo apie *emigracinės revoliucijos* būtinybę. Siekdamas sumažinti nevaisingus ir laiką pasiglemžiančius ginčus vienas iš labiausiai kultūrinei, intelektualiajai, arba, kaip anuomet būdavo priimta sakyti, organinei veiklai linkusių aktyvistų Ignotas Domeika 1832 m. rugsėjo 17 d. pateikė svarstyboms savo programą. Joje išdėstė mokslinės veiklos perspektyvas, būtinybę orientuotis į ilgą

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

29

ir nuolatinę tiriamąją ir šviečiamąją veiklą, į šaltakraujiškesnio požiūrio į gimtojo krašto revoliucinimą laikymąsi. Nors I. Domeikos programa buvo patvirtinta, tačiau *Lietuvių draugija* neturėjo pakankamai pajėgų ją įgyvendinti. Galiausiai integracinės, icentrinės jėgos tirpino lietuvių gretas, jos pynėsi bendruose su lenkais junginiuose.

Tam tikrą didesnę atgarsį plačiuose emigrantų ir solidarių paryžiečių sluoksnuose sulaukdavo Lietuvos sukilimo metinių minėjimai, patriotinių eilių skaitymų ir ugningų kalbų srautai palaikydavo nuotaikas, skatino pasitikėjimą, ryžtą ateities darbams. Politinio darbo šalininkai iš savo šalininkų subūrė savotišką organizacinę atsaką: 1832 m. vasario mėnesį atsirado *Lietuvių karinis komitetas*. Jo uždavinys buvo bendromis pastangomis padėti tiems sukilimo veteranams, kurie neturėdami karinių laipsnių (tokių buvo šimtai) niekaip negalėjo gauti tokios prancūzų valdžios paramos, kuria naudojosi Lenkijos kariuomenės karininkai ir puskarininkiai. Prancūzijos valdžios parama buvo dalijama taip, kad jos dydis – it kokia tarnybinė alga – priklausė nuo karinio laipsnio. Tad ir lenkai iš viso gaudavo daugiau nei lietuviai. Tai atsispindi Liubomiro Gado no veikale:

Daug lietuvių sukilėlių, kurie kovos metu apie jokių karinius laipsnius negalvojo, dabar Prancūzijoje, kur algas skirstė pagal rangus, atsidūrė ypač sunkioje padėtyje. Ypatin-gai liūdna padėtis buvo išsilavinusio jaunimo, vilniečių akademikų, kurie Avijone ir Bezansone buvo negailėstingai traktuoti Koroniarzų, ir kurie atsidūrė tikrame skurde; apiplyšę, gaudantys savo pragyvenimui po 20 grašių per dieną...⁹⁸

Net pradėjus *Lietuvių kariniam komitetui* rūpintis, kad lietuvių sukilėliai būtų traktuojami, kaip jaunesnieji karininkai, būdavo sulaukiama tokios lenkų reakcijos, priešinimosi, kurį istorikas pavadino *kažkokiu nesuprantamu pavydu*. Tačiau vėlesni įvykiai šiuos primitivios konkuren-

cijos apsiereiškimus sumažino, o kartu tirpo materialinės atskiros lietuvių veiklos paskatos.

Didžiojoje emigracijoje lietuviai nemažai energijos skyrė savo minties ir literatūros užuomazgoms puoselėti. Nors lietuvių istoriografija be senų Vinco Maciūno tyrimų šiuose baruose nedaug yra pasiekusi, tačiau galima neabejojant atpažinti kultūrinės veiklos pastangas, kurios emigracijoje reiškė tik viena: rusų terorizuojamoje gimtinėje trūkstant laisvos minties raiškos sąlygų, emigrantai savo tremtyje gali kompensuoti tuos trūkumus. Tokia jau egzilio lemtis. Il-

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

gesio energija ir užaštrintas kūrybin-gumo prasmės pajautimas paaiškina, kodėl daugelis lietuviškumo daigų atsirado būtent diasporoje. Anot Normano Daviso, taip jau atsitiko, kad ne politinių emigrantų grupės, o pavieniai kūrybingi asmenys labiausiai garsino savo prarastosios tėvynės vardą.

Didžiausią paklausą turi muzikinis, mokslinis ir meninis talentas; todėl visi sunkiai ištariamai, bet pasauliui geriausiai žinomi lenkiški vardai dažniausiai priklauso talentingoms individualybėms, prasiskynusioms kelią savo nepaprastais gabumais, charakteriu ir temperamentu.⁹⁹

Šios kūrybinės emigrantų lemties simboliu gali pelnytai būti Adomas Mickevičius, tačiau istorijai yra svarbūs ir mažiau išgarsėję dramatiškai išsiplėtusio lietuvių pasaulio atstovai. *Didžiosios emigracijos* epocha lietuvių atmintyje gali būti atspindėta dviejų tautinio judėjimo dalyvių biografijų. Pirmasis – Kiprijonas Zabitis-Nezabitauskis (1779–1837), antrasis, pradėjęs savo egzilinį gyvenimą pačioje aptariamo laikotarpio gale (1862 m.), – Mikalojus Akelaitis (1829–1887). Pirmasis emigracijoje tęsė tai, kas buvo pradėta lituanistinio sąjūdžio Vilniaus universitete, o antrasis pradėjo tai, kas vėliau įgavo aiškesnes ir tikslingesnes formas *Aušros* laikais.

Kiprijonas Zabitis-Nezabitauskis pasižymėjo lietuvių tautinio judėjimo pirmajame etape. Klebonavo Varniuose ir Veliuonoje, bet būdamas judrus ir apsišvietęs kunigas, atlikdamas dvasinio vadovo pareigas Vilniaus teismuose, jis palaikė labai artimus santykius su Vilniaus universiteto studentais (tarp jų labai aktyviai reikėsi jo brolis Kajetonas), kurie literatūros istoriko Vinco Maciūno nuomone, sudarė intelektualų lietuvių sąjūdžio branduolį. Galimi giminystės ryšiai jį siejo su kitu anos epochos lietuvių šviesoliu Simonu Stanevičiumi, kuris kartu su Simonu Daukantu priklauso Lietuvos istorijos panteonui.

97. Ten pat, p. 39.
98. Ten pat, p. 42.
99. Davis, Norman. *Dievo žaistas*, p. 323.
- Bus daugiau.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

7241 Lemont Rd, Downers Grove, IL 60516
Tel: (630) 427-6800.

Shop & Save Market
Downers Grove, IL 60516

**10%
Off**

on purchases
**November 13th -
November 26th**
with the coupon present.
DRAUGAS03

We reserve the right to limit quantities & correct printing errors.
Discount does not apply to alcoholic beverages.

Prices effective November 13th - November 26th

**Kėdainių
Mushroom
Salad 480 gr
\$3.49**

**Kėdainių
Bortsch w/
Fresh Cabbage
480 gr
\$1.49**

**Kėdainių
Marinated
Champignons
480 gr
\$3.79**

**Galinta Buckwheat
800 gr \$2.49**

**Limor Barley 800 gr
\$1.29**

**Galinta
Semolina 800 gr
\$1.49**

**Kėdainių
Olivier Salad
500 gr
\$1.99**

**Zigmas
Šventinė
Herring Fillet
400 gr
\$3.99**

„We reserve the right to limit quantities & correct printing errors”

Prašome prisiminti velionė savo maldose

A † A
STEFA KRUŠNIENĖ
VALIONYTĖ

Mirė 2013 m. lapkričio 9 d.
Gyveno Lemont, IL, anksčiau Čikagoje, Brighton Park apylinkėje.
Gimė 1920 m. gruodžio 12 d., Lietuvoje, Šiauliuose.
Nuliūdę liko: sūnus Vyto su žmona Audrey, sūnus Zigmas su žmona Debbie, sūnus David su žmona Alfreda; anūkai Katie Krusnyte ir Vicki Fink su vyru Rob; proanūkas Gavin Fink; dukterėčios ir sūnėnai.
A. a. Stefa buvo žmona a. a. Motiejaus ir mama a. a. Marijos.
Velionė bus pašarvota antradienį, lapkričio 12 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 So. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.
Laidotuvės įvyks trečiadienį, lapkričio 13 d. 10 val. ryto iš Petkus Lemont laidojimo namų a. a. Stefa bus palydėta į Šv. Cyril ir Methodius bažnyčią, Lemont, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Rengiama konsulinė išvyka į Palm Beach, FL

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke gruodžio 7–8 d. rengia išvažiuojamąją misiją Floridos valstijos Palm Beach mieste, kurios metu Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės asmenims bus teikiamos konsulinės paslaugos.
Misijos metu bus atliekami notariniai veiksmai, priimami prašymai ir dokumentai dėl Lietuvos pasų išdavimo ir keitimo, užsienyje sudarytų santuokų ir gimusių vaikų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, konsulinių pažymų išdavimo, bus priimanamos gyvenamosios vietos deklaracijos, prašymai dėl Lietuvos pilietybės, atliekami kiti konsuliniai veiksmai.
Konsulinės paslaugos Palm Beach bus teikiamos gruodžio 7–8 d. Lietuvos garbės konsulate Floridoje adresu 44 Cocanut Row, T10, Palm Beach, FL 33480.
Konsulinės misijos Floridoje metu bus galima gauti liudijimus, patvirtinančius asmens gyvumą. Pensijas iš Lietuvos gaunantys asmenys minėtus liudijimus turi pateikti „Sodra“i kiekvienų metų gale.
Norint gauti konsulines paslaugas, būtina išankstinė registracija. Maloniai kviečiame registruotis generaliniame konsulate New Yorke el. paštu konsuline.misija.ny@urm.lt ir tel. 1 212 354 7840.
Registruodamiesi nurodykite savo vardą, pavardę, asmens kodą arba gimimo datą, kokios konsulinės paslaugos pageidaujate ir Jūsų norimą atvykimo laiką.
Išsamesnė informacija apie misiją – Lietuvos generalinio konsulato New Yorke interneto svetainėje <http://ny.mfa.lt/>.

URM info

Vladas ir Julija Žukauskai, gyvenantys Riverside, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Kristina S. Kazemek, gyvenanti Chicago, IL, suprasdama nelengvą „Draugo“ finansinę padėtį leidybos išlaidoms sumažinti paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Adolfas Kanapka, gyvenantis Wasaga Beach ONT, Canada, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Juozas Šulaitis, gyvenantis Saint Petersburg, FL, kartu su metine „Draugo“ prenumerata atsiuntė 50 dol. Labai ačiū už paramą.

Mano Tėvo akyse spindėjo
Tėviškės laukai, piliakalniai ir kryžiai.
Su Meile Jis grįžo Namो...

A † A
GEDIMINAS VAKARIS

Amžinybėn iškeliavo 2013 m. lapkričio 8 d.
Gimė Seirijuose.
Amerikoje išgyveno 62 metus.
A. a. Gediminas buvo vyras a. a. Danutės.
Velionis buvo aktyvus Čikagos lietuvių visuomenėje, rašė straipsnius žurnaluose „Laiškai lietuviams“ ir „Mūsų žiniose“.
Buvo ilgametis skaitinių skaitytojas šv. Mišiose Tėvų jėzuitų koplyčioje.
Giliai nuliūdę liko: dukra Vilija, sūnėnai Algirdas ir Gediminas, pusbrolio sūnus Ernestas Stasiukynas su šeimomis Lietuvoje.
Atsisveikinimas su a. a. Gediminu įvyks antradienį, lapkričio 12 d. 9 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke. Šv. Mišios už velionį bus aukojamos 10 val. ryto. Po šv. Mišių a. a. Gediminas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Liūdinti dukra Vilija

Mylimas vyras, tėvas ir senelis („Duti“)

A † A
inž. JUOZAS BRIEDIS

Mirė 2013 lapkričio 10 d.
63 metus gyveno Čikagoje.
Gimė 1926 m. lapkričio 22 d. Tauragėje.
Nuliūdę liko: žmona Birutė Briedienė; sūnus Mindaugas Balčiauskas su žmona Ramute, dukra Auksė Kane; dukra Birutė su vyru John Martino; dukra Rima su vyru dr. Linui Sidriu; 16 anūkų, 9 proanūkai ir visi giminės.
Atsisveikinimas su a. a. Juozu vyks šeštadienį, lapkričio 16 d. 9 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park. Šv. Mišios už velionį bus aukojamos 10 val. ryto.
Po šv. Mišių a. a. Juozas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Atlaidai: nuo maldos
iki pirotechnikos

Atkelta iš 8 psl.

Visuotiniams atlaidams gauti yra dar viena sąlyga atsisakyti prisirišimo prie bet kokios, net ir lengvos nuodėmės. Tai reiškia norėti gyventi be nuodėmės, ko mes trokštame ir ką išsakome eidami kas kartą išpažinties ir priimdami Švč. Sakramentą – atsisakyti nuodėmės ir siekti šventumo savo gyvenime.

Atlaidų šventimas labai priklauso nuo konkrečios šalies kultūrinių, religinių tradicijų. Ką pastebėjote iš savo kelionių ir gyvenimo skirtingose šalyse patirties, ką galėtumėte išskirti?

Ir vėl aš išskirsiu dvi atlaidų reikšmes. Per Jubiliejinius metus pasirodė atlaidų Lietuvoje sąrašas, apimantis ir sąlygas gauti atlaidus: sukalbėti kartu viešai rožinį, adoruoti

Švč. Sakramentą ir t. t. O jei kalbame apie atlaidus kaip apie parapijos šventę, tai skirtingose kultūrose yra švenčiami labai įvairiai. Kai kuriuose kraštuose Vakarų Europoje švenčiama santūriai, be masinių renginių ir tikinčiųjų suvažiavimo iš kitų apylinkių. Kitur gi atlaidai tampa viso miesto, ne tik parapijos švente. Mažuose Lietuvos miesteliuose atlaidai tampa proga susirinkti visai giminei, aplankomi kapai, susirenkama prie šventinio stalo. Italijoje vyksta ilgos procesijos gatvėse, naktiniai pramogų parkai su turgumi, o Maltos katalikai mėgsta švęsti atlaidus kaip Naujuosius Metus: triukšmingai, plačiai, su gausia pirotechnika ir koncertais. Ko gero, Afrikos šalyse švenčiama dar gyviau ir spalvingiau.

Bernardinai.lt

PAS MUS IR APYLINK MUS

■ **Lapkričio 16 d., šeštadienį, 2 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro didžiosios salės vakarinėje dalyje Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS) kviečia į susitikimą su iš Washingtono atvykstančiu LR Gynybos atašė JAV ir Kanadai, plk. Juozu Kačergiu. Paskaitos tema – „Lietuvos kariuomenė ir jos misijos užsienyje“.

■ **Lapkričio 22 d., penktadienį, „Draugo“** redakcijoje (4545 W. 63rd gatvėje, netoli Midway oro uosto) 7 val. v. įvyks literatūrinė vakaronė su premijuotu apsakymų autoriumi Wendell Mayo. Svečias pristatys savo naujausią apsakymų rinktinę „The Cucumber King of Kėdainiai“, kurios įvykiai vystosi Lietuvoje. Pokalbį su autoriumi ves Eastern Illinois University dėstytoja, Cicero gimusi Daiva Markelytė. Betarpiškas pabendravimas ir vaišės.

■ **Lapkričio 30 – gruodžio 1 d. vyks Lietuvos – JAV bokso turnyras**, skirtas pažymėti 80-ąsias lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio

Girėno skrydžio per Atlantą bei Lietuvos bokso 90-ečio metines. Boksinių kovas dvi savaitgalio dienas galima bus stebėti Pasaulio lietuvių centro salėje Lemonte. Bilietai – visose lietuviškose parduotuvėse, pas organizatorius (tel.: 630-935-1757), o taip pat varžybų dienomis prie salės.

■ **Gruodžio 7–8 d. – kasmetinė Pasaulio lietuvių centro Kalėdinė mugė.** Šeštadienį, gruodžio 7 d., 9:30 val. r. – 4:30 val. p. p. ir sekmadienį, gruodžio 8 d., 10:30 val. r. – 3:30 val. p. p. Stalus prekybai galite užsisakyti tel. 708-403-7858. Jei norite prisidėti prie mugės organizavimo, skambinkite tel. 708-403-7858.

Pirksiu įvairius gintarinius papuošalus ir gintaro dirbinius, pagamintus iki 1990 metų. Tel. 617-459-9952 (USA). el. p. modeboston@yahoo.com
Adresas: Modestas Rimkus P. O. Box E34, S. Boston, MA 02127, USA

Kunigo Jauniaus Kelpšo įvesdinimo į parapiją klebono pareigoms iškilmės Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke vyks gruodžio 1 d. 10 val. r. Dalyvaus Jo Ekscelencija Vyskupas Andrew Wypych. Šv. Mišios bus aukojamos anglų ir lietuvių kalbomis. Po Mišių parapijos salėje – pietūs, programa ir pabendravimas. Prašome iš anksto užsisakyti vietas skambinant Audrai tel. 773-776-4600.

Jaunimo Mišios

vyks **lapkričio 16 d., šeštadienį**

5:00 val. vak.

Pač. J. Matulaičio
Misijoje, Lemonte

Po Mišių - vaišės ir
pabendravimas

VISI MALONIAI KVIETIAM!

**TĖVIŠKĖS
PARAPIJA**
kviečia

į netipišką savaitgalio VIDEO seminarą

PER JUOKUS į geresnę santuoką

Seminaro autorius **MARK GUNGOR** sudaužo daugelį nusistovėjusių stereotipų. Jo išsakytą tiesą apie vyrus ir moteris šokiruoja, stulbina, kartais net erzina...

Šį seminarą žmonėms geriau išgirsti kuo anksčiau, nes gautos žinios iš tiesų gali padėti geriau suprasti vieni kitus, nebedaryti klaidų.

Tai ŠVENTĖ POROMS ir PAVIENIAMS ASMENIMS, galinys tinkamas praleisti šiekį kartą ir kilmės akimis pažvelgti į savo santuoką bei bendrai vyrus ir moteris. Esame šimtą po šio seminaro – į jūsų santuoką, bei kitas lyties supratimą pūstels gavus begalinį pomatų įdėj!

Šeštadienį, Lapkričio 16-ą, 2013 | **Tėviškos Parapijos Patalpose**
Pradžią - 4 val.p.p | **5129 Wolf Road, Western Springs, IL 60558**

Video Seminaras vyks laisvąja kaina.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į **Anetą Kastrickienę 630-441-8698**
arba teviskes.parapija@gmail.com

Lapkričio 15 d., penktadienį, 7 val. v.
Balzeko lietuvių kultūros muziejuje
(6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629)
Jonės Reed fotografijos paroda
„Sapnai apie gyvenimą“.
Informacija tel. 773-582-6500.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį. Skaitykite „Draugą“ greičiau!